

	Politechnika Łódzka Wydział Biotechnologii i Nauk o Żywności	Wersja 1 Data wydania: 16.01.2025 Aktualizacja: -
3. Instrukcja postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia		Strona 1 z 7

1. Cel instrukcji:

Instrukcję sporządza się na podstawie „materiałów do samokształcenia kierowanego pracowników Politechniki Łódzkiej” aktualizowanego przez Dział BHP PŁ zgodnie ze stanem prawnym na dzień 26.06.2023r, na skutek zgłoszonych potrzeb aktualizacji wiedzy. **Celem instrukcji jest wprowadzenie standardów postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia Na Wydziale Biotechnologii i Nauk o Żywności Politechniki Łódzkiej**

2. Zakres:

Instrukcja wskazuje zakres odpowiedzialności:

- 2.1. Pracownik Działu Administracji Wydziału jest odpowiedzialny za przygotowanie i utrzymywanie tej instrukcji.
- 2.2. Wszyscy pracownicy są odpowiedzialni za postępowanie zgodne z tą instrukcją.
- 2.3. Kierownik Działu Administracji (kierownik administracyjno-techniczny) jest odpowiedzialny za rozpowszechnienie niniejszej instrukcji.

3. Sposób postępowania:

3.1. Sposoby postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia

3.1.1.Podstawowy zakres działań w przypadku zauważenia pożaru lub innego zagrożenia powinien obejmować:

- czynności alarmowania tj. ostrzeżenie osób bezpośrednio zagrożonych eskalacją źródła zagrożenia, powiadomienie i wezwanie innych pracowników dostępnymi środkami: głosem, syreną alarmową, tubą nagłaśniającą, telefonicznie, uruchomieniem ręcznego ostrzegacza pożarowego;
- do podjęcia działań ratowniczych wezwanie straży pożarnej osobiście lub przez zlecenie innej osobie, podjęcie próby ugaszenia pożaru za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego, hydrantu wewnętrznego i możliwych środków zastępczych;
- podporządkowanie się poleceniom kierującego akcją lub objęcie tej funkcji;
- stosownie do zaistniałej sytuacji podjęcie decyzji o ewakuacji ludzi i uczestniczenie w jej realizacji.

3.1.2.Kierownictwo akcją powinien objąć pracownik najbardziej do tego predysponowany-energetyczny i opanowany, który w sposób zdecydowany i stanowczy będzie w stanie dokonać:

- rozdziału zadań ratowniczych,
- kontroli ich realizacji,
- korygowania rozdziału posiadanych sił na rzecz głównego w danej chwili kierunku działań ratowniczych.

3.1.3.Inne czynności ratownicze do podjęcia przez pracowników przed przybyciem straży pożarnej to:

- pozamykanie drzwi i okien dla stłumienia intensywności rozwoju pożaru;
- oddymianie dróg (klatek schodowych) ewakuacyjnych;
- donoszenie sprzętu i środków gaśniczych;
- wyłączanie urządzeń, maszyn, odłączenie zasilania energetycznego wyłącznikiem prądu;
- wynoszenie uszkodowanych;
- ewakuacja i zabezpieczenie mienia;
- udzielanie pomocy przedlekarskiej;
- pilotowanie ratowników przybyłych jednostek ratowniczych po terenie budynku.

3.1.4.Pożar – instrukcja standardowa

Każdy, kto zauważy pożar lub uzyskał informację o pożarze obowiązany jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki, natychmiast zaalarmować:

- osoby znajdujące się w sąsiedztwie pożaru narażone na jego skutki,
- Straż Pożarną - tel. stacjonarny **998** lub na tel. kom. **112**

Po uzyskaniu połączenia z dyspozytorem należy podać:

- 1) gdzie się pali - adres i nazwę obiektu,
- 2) czy istnieje zagrożenie życia ludzi i czy w rejonie pożaru znajdują się materiały łatwo zapalne lub wybuchowe,
- 3) co się pali, rodzaj materiału, sprzętu, instalacji,
- 4) numer telefonu, z którego się dzwoni oraz swoje nazwisko i imię.

Uwaga!

Nie wolno odkładać słuchawki telefonu (nie wolno rozłączać się z telefonu komórkowego) do czasu uzyskania potwierdzenia zgłoszenia pożaru przez dyspozytora.

3.1.5. Akcja ratowniczo-gaśnicza – postępowanie pracowników:

- równolegle z zaalarmowaniem Straży Pożarnej należy przystąpić do gaszenia pożaru w zarodku przy pomocy gaśnic znajdujących się w pobliżu lub hydrantu wewnętrznego,
- do czasu przybycia Straży Pożarnej akcją ratowniczo - gaśniczą kieruje pracownik, który pierwszy podjął czynności ratownicze lub osoba odpowiedzialna za ochronę przeciwpożarową w budynku.

Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo-gaśniczej powinna:

- przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego miejsca,
- wyłączyć dopływ prądu do urządzeń (uruchomić główny wyłącznik prądu),
- usunąć z zasięgu ognia materiały palne.

Uwaga!

Nie wolno gasić wodą instalacji elektrycznych i urządzeń pod napięciem (np. szaf rozdzielnic elektrycznych, serwerów, komputerów). Nie powinno się otwierać bez wyraźnej potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach objętych pożarem.

W momencie przybycia jednostek Straży Pożarnej kierowanie akcją przejmuje dowódca jednostki PSP. Pracownicy bezpośrednio nie zatrudnieni przy gaszeniu pożaru, zobowiązani są do wzięcia udziału w ewakuacji.

3.1.6. Zasady ewakuacji ludzi z obiektów (znaki ewakuacyjne i ochrona p.poż.)

Ewakuacja jest zorganizowanym działaniem zmierzającym do jak najszybszego opuszczenia przez ludzi strefy zagrożonej

3.1.6.1. Organizacja ewakuacji

Ewakuację ludzi z budynków lub ich części zarządza się w przypadku pożaru, którego rozmiary wskazują na możliwość zagrożenia życia ludzkiego. Nadrzędnym celem, któremu muszą być podporządkowane wszystkie inne zadania, jest ratowanie życia ludzkiego.

Każdy użytkownik obiektu powinien dokładnie znać wszystkie drogi ewakuacyjne oraz możliwości wydostania się z pomieszczenia, w którym przebywa.

Drogi ewakuacyjne w budynkach są oznakowane znakami ewakuacyjnymi na zielonym tle umieszczonymi na lampach oświetlenia ewakuacyjnego lub na ścianach, których znaczenie przedstawiono poniżej.

3.1.6.2. Poszczególne rodzaje znaków ewakuacyjnych:

Tabela 1. Objasnienia znaków ewakuacyjnych wg PN-EN ISO 7010:2020-07 [5]

Znak graficzny	Nazwa znaku
	Wyjście ewakuacyjne (lewostronne)

 Politechnika Łódzka Wydział Biotechnologii i Nauk o Żywności	Wersja 1 Data wydania: 16.01.2025 Aktualizacja: -
3. Instrukcja postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia	Strona 3 z 7

	Wyjście ewakuacyjne (prawostronne)
	Miejsce zbiórki do ewakuacji

Tabela 2. Objaśnienia znaków ochrony przeciwpożarowej wg PN-EN ISO 7010:2020-7 [5]

Znak graficzny	Nazwa znaku
	Hydrant wewnętrzny (na drzwiach szafki)
	Gaśnica (miejsce ustawienia)
	Drzwi przeciwpożarowe
	Koc gaśniczy
	Alarm pożarowy
	Przenośna jednostka podawania piany

Tabela 3 Objaśnienia znaków zakazu wg PN-EN ISO 7010:2020-07 [5]

Znak graficzny	Nazwa znaku
	Zakaz palenia tytoniu
	Zakaz używania otwartego ognia – Palenie tytoniu zabronione

	Politechnika Łódzka Wydział Biotechnologii i Nauk o Żywności	Wersja 1 Data wydania: 16.01.2025 Aktualizacja: -
3. Instrukcja postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia		Strona 4 z 7

	Zakaz gaszenia wodą
	Nie zastawiać

Tabela 4 Objaśnienia znaków ostrzegawczych wg PN-EN_ISO_7010_2020-07 [5]

Znak graficzny	Nazwa znaku
	Ogólny znak ostrzegawczy
	Niebezpieczeństwo wybuchu – Materiały wybuchowe
	Niebezpieczeństwo pożaru – substancje łatwopalne
	Niebezpieczeństwo pożaru – substancje utleniające

Tabela 5 Objaśnienia znaków dot. znaków oddymiania według wytycznych CNBOP-PIB W0003:2016 Systemy Oddymiania Klatek Schodowych

Znak graficzny	Nazwa znaku
	System oddymiania grawitacyjnego

3.1.7. Zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego

Podczas instruktażu ogólnego szkolenia wstępnego bhp każdy pracownik powinien zostać zapoznany z rodzajami gaśnic, jakie występują w miejscu pracy (Rys. 18.2). Takie działanie jest również realizowane w Politechnice Łódzkiej, gdzie każdy z pracowników zostaje zapoznany z wszystkimi rodzajami gaśnic występujących w budynkach Politechniki Łódzkiej. Dodatkowo podczas instruktażu prowadzący szkolenie przeprowadza pokaz praktyczny.

Rys. 1. Rodzaje gaśnic

3.1.7.1. Gaśnice proszkowe

Gaśnice proszkowe przeznaczone są do gaszenia pożarów z grupy ABC, czyli:

- A - ciała stałe palne żarzące się,
- B - substancje ciekłe tworzące płomienie,
- C - palne substancje gazowe.

Gaśnice te zalecane są do stosowania w samochodach ciężarowych, autobusach, garażach, hotelach, biurach, magazynach, hurtowniach, w przemyśle chemicznym itp.

Można wyróżnić następujące rodzaje gaśnic proszkowych (Rys. 18.3):

- GP 1 X (gaśnica proszkowa o masie środka 1 kg pod stałym ciśnieniem),
- GP-4X (gaśnica proszkowa o masie środka 4 kg pod stałym ciśnieniem),
- GP-6X (gaśnica proszkowa o masie środka 6 kg pod stałym ciśnieniem),
- GP-9X (gaśnica proszkowa o masie środka 9 kg pod stałym ciśnieniem).

Rys. 2. Rodzaje gaśnic proszkowych

3.1.7.2. Gaśnice śniegowe

Gaśnice śniegowe przeznaczone są do gaszenia pożarów z grupy BC, czyli:

- B - substancje ciekłe tworzące płomienie,
- C - palne substancje gazowe.

Gaśnice te zalecane są do stosowania w samochodach ciężarowych, autobusach, garażach, hotelach, biurach, warsztatach, magazynach, hurtowniach.

Można wyróżnić następujące rodzaje gaśnic śniegowych (Rys. 3):

- GS-2X (gaśnica śniegowa o masie środka gaśniczego 2 kg pod stałym ciśnieniem),
- GS-5X (gaśnica śniegowa o masie środka gaśniczego 5 kg pod stałym ciśnieniem).

	Politechnika Łódzka Wydział Biotechnologii i Nauk o Żywności	Wersja 1 Data wydania: 16.01.2025 Aktualizacja: -
3. Instrukcja postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia		Strona 6 z 7

Rys. 3. Rodzaje gaśnic śniegowych

3.1.7.3. Pozostałe gaśnice

Rys. 4. Gaśnica do gaszenia sprzętu elektronicznego

Rys. 5. Koc gaśniczy z tkaniny szklanej

Rys. 6. Gaśnice pianowe

3.1.7.4. Zasady obsługi gaśnic (Rys.7)

Każda gaśnica posiada cylindryczny zbiornik zaopatrzony w dźwignię uruchamiającą zawór lub zbijak. Środek gaśniczy (proszek, piana lub dwutlenek węgla) wyrzucany jest przez dyszę lub wężyk zakończony prądowniczką przy pomocy gazu obojętnego (azot lub dwutlenek węgla). Po dostarczeniu gaśnicy w miejsce pożaru zrywamy plombę i wyciągamy zawleczkę blokującą, uruchamiamy dźwignię lub wciskamy zbijak i kierujemy strumień środka gaśniczego na ognisko pożaru. Działanie gaśnicy można w każdej chwili przerwać przez zwolnienie dźwigni uruchamiającej lub dźwigni prądowniczki. Ze względu na swoją budowę syfonową gaśnica prawidłowo pracuje tylko w pozycji pionowej.

Rys. 7. Sposób uruchomienia gaśnic

Hydranty wewnętrzne

Rys. 8. Hydrant z wężem półsztywnym

Rys. 9. Hydrant z wężem płaskoskładanym

W celu uruchomienia hydrantu wewnętrznego z wężem półsztywnym (Rys.8) należy:

- zbić szybkę, wyjąć kluczyk i otworzyć drzwiczki szafki,
- odchylić bęben z nawiniętym wężem,
- otworzyć (odkręcić) zawór hydrantowy,
- rozwinąć wąż i skierować strumień wody na źródło ognia.

Hydrant może obsłużyć jedna osoba. Nie wskazane jest używanie hydrantów wewnętrznych (wody) do gaszenia pożarów w obrębie elektroniki użytkowej, instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem (niszczące działanie wody oraz możliwość porażenia prądem) oraz substancji, które z wodą tworzą gazy palne np. karbid.

W celu uruchomienia hydrantu wewnętrznego z wężem płaskoskładanym (Rys.9) należy:

- zbić szybkę, wyjąć kluczyk i otworzyć drzwiczki szafki,
- rozwinąć wąż tłoczny zakończony prądownicą,
- otworzyć (odkręcić) zawór hydrantowy,
- skierować strumień wody na źródło ognia.

Hydrant powinny obsługiwać dwie osoby, jedna obsługuje prądownicę, a druga obsługuje zawór hydrantowy dawując ilość wody. Gaśnice i hydranty wewnętrzne należy poddawać przeglądom i konserwacji co najmniej raz na rok.

4. Zmiany w dokumentacji:

4.1. Powyższa instrukcja jest nowo utworzoną.

5. Dokumenty związane:

5.1. „Materiały do samokształcenia kierowanego pracowników politechniki Łódzkiej” aktualizowane przez Dział BHP PŁ zgodnie ze stanem prawnym na dzień 26.06.2023r

Sporządził: 16.01.2025 r.	Sprawdził:	Zatwierdził:
<i>Marcin Kpach</i>	<i>Marcin Kpach</i>	<i>Beata Gondula-Daw</i>

